

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Mishle

Euchel, Isaac Abraham

Oifibakh, 565 [1804 oder 1805]

הנושאר המדקה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10285

הקדמה ראשונה

א

מן המדפוס המחבר ספר דברי חכמים וחירותם :

גרסינן בפ"ג דשבת דף ל' ע"ג אמר רב יהודה זריה דר' שמואל בר שילת משמי' דרב בקשו חכמים לגנוז ספר קהלת מפני שדברי' סותרין זא"ז ומפני מה לא גנזוהו מפני שתחלתו דברי תורה וסופו ד"ת וכו' ומאי דברי' סותרים זא"ז כתיב טוב כעס משחוק וכתיב לשחוק אמרתי מהולל וכו', ומתוך הש"ס וכו' ואף ספר משלי בקשו לגנוז שהי' דברי' סותרים זא"ז ומפני מה לא גנזוהו אמרי, ספר קהלת לאו עיינין ואשכחינן טעמא הכא נמי ליעיינן, ומאי דברי' סותרים זא"ז וכו' ומתוך הש"ס ל"ק וכו' :

המאמר הלו בהשקפה ראשונה קשה להלמו משני פנים [א] דהא צודאי כאשר בקשו חכמים לגנוז הספרים הנ"ל הי' מעיינין בהם בתחילה, דאל"כ אין סברא לומר שחכמים כמותם יתרונו לגנוז ספר המיוחס לגדול החכמים אשר נאמר בו ויתן אלהי' חכמה לשלמה ותבונה הרבה מאוד וגו', ונאמר עוד ותרצ חכמת שלמה וגו' ויחכם מכל האדם וגו' : ואם כן איך ס"ד שבקשו חז"ל לגנוז ספרי' הנ"ל בלי עיון בהם, ובהכרח ל"ל שעיינו בהם בתחילה, הנה כי כן יקשה מ"מ בקשו לגנוז : [ב] כאשר שכפי האמת לא גנזוהו מפני שמאלו דברי' נכוחים ונכונים הם כפי בחינות שונות, יקשה מ"מ כתבו לנו חז"ל ענין זה ר"ל שבקשו לגנוז ספרים הנ"ל וכו', כי לא הי' צריכין לכתוב רק יישוב הפסוקים ותו לא, כמנהגם בתלמוד במקומות רבים, שהקשו כתוב אחד אומר כך וכתוב אחד אומר כך, ומתרעים ל"ק וכו' וצמח שכתבו שבקשו לגנוז וכו', הם כותבים מקום לפקפק קצת בדברי המלך החכם, וזה צודאי לא יתכן :

והנלע"ד בהיתר הספקות הנ"ל שחז"ל הורו לנו בדבריהם הנעימים דרך הישר שיצור לו האדם שלא לדון את חברו לכף חוב בהשקפה ראשונה בעיון הגם בדברי' רק ישים עינו ולבו לעיין היטב הדק בדברי' פן ואולי ימצא לו זכות להגדיקו כי זהו ענין גדול בחזרת בני אדם, ומפני ענין גדול הזה כתבו לנו חז"ל שבקשו לגנוז ספרים הנ"ל, וזה צודאי הי' אחר העיון הנ"ל, אבל בעיון הגם, וכפי אופן עיון הלו מצאו בהם סתירות, אבל מפני שלא יאונה לדיוק כל און העיר ה' את רוחם לעיין עוד בספרים הנ"ל בעיון דק, וחפץ ה' בידם הנליח ועשה פרי קודש הלולים לפרסם לשבח ספרי המלך ברבים, לחלקם ציעקב ולהפינם בישראל, באופן שיהיו רבים מזיו חכמתו הניתן לו מאת ה', ומודים דרבנן היינו שנחייבו, באשר שהם צעמם הודו ולא צושו שמתחילה לא עיינו בהם כראוי ובקשו לעשות דבר שאינו מתוקן, אמנם אחר שעיינו בעיון דק מצאו שהם שגו ברוחם, ודברי המלך החכם נכונים ואמתיים הם, ונתנו מקום אל האמת ונדק להגדיק את הגדיק, ואם לאזות עולם חכמים כמותם אשר רחצ לבם הי' כפתח האולם

אירע

הקדמה ראשונה

אירע ענין כזה, אכן מה נענין בתרייהו, ובדאי חוב מוטל עלינו לילך
צעקנותם עקב ענוה ענות נדק וחמת: ומה שיש לדקדק עוד במאמר
הלו כבר העירותי עלי' בספרי דברי חכמים והידווחם בצרכות דף ויו
ע"ב ד"ה אמר ר' חלבו אמר רב הונא כל אדם שיש בו יראת שמים וכו'
והוא ענין נאה ונותקבל לע"ד, ואם יטב צעיניך ידידי הקורא עיין עוד
במ"ש בספרי הנ"ל במסכת ב"ב פ"א דף ט"ז ע"א ד"ה אמר ר' לוי וכו'
כי סיגנון אחד עולה לכאן ולכאן:

הקדמה שניה

מן הנ"ל

בהקדמה זאת כונתי להעיר ידידי הקורא שכל ווקוס שזכר
בספר המחוכם הזה תיבת חכמה או חכם
הכונה האמתית בו על חכמת התורה בכתב וצ"פ, כי ידוע הדבר
שהתורה שצ"פ אינה כי אם הפי' האמתית על תורה שכתב המקובל
צפי חז"ל צ"ד מפי צ"ד ונביא מפי נביא עד אדון הנביאים שקבל מפי
הקב"ה, וכמו כן צ"פ התואר חכם אין הכונה בדברי המלך החכם כ"א
על החכם בחכמת התורה שכתב וצ"פ, ואין מן הצורך להביא ראיה
לענין זה, כי לכל יודעי תלמודינו וצקי בגלילת המדרשי' נהדרר ענין זה
בברור גמור, באופן שראוי לדבר אך למותרי' וכתבתי ענין זה ע"ד
הערה לד' ואין כונתי שהמלך החכם הי' שונא שאר החכמות, כי מקרא
מלא נאמר (מלכים א' ד' ל"ג) וידבר על העצים מן הארז אשר בלבנון
וגו' וידבר על הכהמה ועל העוף וגו'; גם חז"ל הי' אוהבים שאר החכמות
ולומדיה', כנראה מדבריהם בתלמוד, שהי' משתמשי' בחכמת למודיה'
כפעם בפעם, וצנין אז לכל הראיות הוא שחז"ל תקנו ברכה מיוחדת
צ"פ ומלכות לברך על הרואה חכם מוחכמי א"ה, הגם כי כן נראה
בעליל שחז"ל הי' מוחזבים החכמות והחכמים, מ"מ לא נהפרש אצלם
תיבת חכמה או חכם הנזכר בדברי המלך החכם רק על דברי תורה
לא זולת זה, וכל דבריהם דברי קבלה הם, ומחוייבי' אגתנו לשמוע
בקולם:

אף צמה שהעיד הכתוב שנראה ומונו כפי שטחייתו שדבר שלמה דברים
רבים בחכמת הטבע, כנראה מן הכתובי' הנ"ל, הסבו חז"ל הדברי'
לענין הנוגע לד"ת, כנראה מפי' רש"י ז"ל והוא מומדרש חז"ל, יע"ש:
ואל הדמה בנפשך שחז"ל המניחו ענין זה מלבס, כי לעד"כ שהי' להם
שתי הוכחות ברורות צענין זה:

חדא ממה שמאלו בכתוב מפורש, שמפליא לעשות בחכמת שלמה,